

Justyna Karaźniewicz

Sprawozdanie z konferencji naukowej zorganizowanej z okazji jubileuszu pracy naukowej prof. dr. Mariana Filara "Nauki penalne wobec szybkich przemian socjokulturowych", Toruń, 8-9 października 2012 r.

Studia Prawnoustrojowe nr 19, 193-195

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sprawozdanie z konferencji naukowej zorganizowanej z okazji jubileuszu pracy naukowej prof. dr. Mariana Filara *Nauki penalne wobec szybkich przemian socjokulturowych*, Toruń, 8–9 października 2012 r.

W dniach 8–9 października 2012 r. w Toruniu odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa zorganizowana dla uczczenia jubileuszu prof. Mariana Filara – jednego z najwybitniejszych współczesnych polskich karnistów. Był to jubileusz podwójny, jako że Profesor świętował zarówno swoje 70. urodziny, jak i 45-lecie pracy naukowej. Organizatorem konferencji i uroczystości jubileuszowych byli pracownicy Katedry Prawa Karnego i Polityki Kryminalnej Wydziału Prawa i Administracji UMK w Toruniu, której Profesor był kierownikiem przez ponad 20 lat. Rangę wydarzenia podkreślał także fakt, iż konferencja została objęta patronatem honorowym przez Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego Piotra Całbeckiego, Prezydenta Miasta Torunia Michała Zaleskiego oraz Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu prof. Andrzeja Tretyna. Nie sposób nie zinterpretować tego jako wyrazu szacunku i uznania zasług prof. M. Filara dla uczelni, Torunia i całego województwa kujawsko-pomorskiego, co zostało zresztą podkreślone w wystąpieniach patronów honorowych wygłaszanych w trakcie uroczystości jubileuszowej.

W dwudniowym spotkaniu można wyróżnić dwie części. Pierwsza, naukowa, obejmowała niezwykle ciekawe referaty i dyskusje uczestników konferencji, odnoszące się do aktualnych problemów szeroko rozumianego prawa karnego, rozpatrywanych w kontekście współczesnych przemian społecznych i kulturowych. Druga część to uroczystości związane z jubileuszem prof. Mariana Filara, połączone m.in. z wręczeniem Księgi Jubileuszowej przygotowanej z tej okazji.

Konferencję w dniu 8 października 2012 r. rozpoczęły wystąpienia powitalne przedstawicieli patronów honorowych uroczystości oraz dziekana Wydziału Prawa i Administracji UMK dr. hab. Tomasza Juszyńskiego, prof. UMK. Tematycznie konferencja została podzielona na cztery sesje odpowiadające głównym obszarom zainteresowań badawczych Jubilata.

Sesja pierwsza: „Reforma prawa” obejmowała ciekawe referaty odnoszące się do trwających prac legislacyjnych w obrębie prawa karnego materialnego i procesowego. Prelegenci skupili się na kilku najważniejszych zagadnieniach od lat stanowiących przedmiot ożywionej dyskusji doktrynalnej, a które w ostatnim czasie zostały włączone w pole zainteresowania ustawodawcy. Wystąpienia dotyczyły m.in. problematyki kryteriów obiektywnego przypisania skutku, koncepcji normatywnej regulacji społecznej szkodliwości czynu zabronionego, wzrostu znaczenia prawotwórczych orzeczeń sądów w kontynentalnej Europie, a także krytycznie skomentowanych najnowszych propozycji legislacyjnych w zakresie konsensualnych sposobów zakończenia postępowania karnego.

Sesja druga obejmowała problematykę ochrony wolności seksualnej. W przedstawionych referatach poruszono trzy zasadnicze zagadnienia: interpretacji znamion przestępstwa zgwałcenia, polityczno-kryminalnego uzasadnienia oraz problemów związanych ze ściganiem stosunkowo nowego typu przestępstwa – utrwalania wizerunku nagiej osoby w trakcie czynności seksualnej (art. 191a k.k.), a także kryminologicznych i społecznych aspektów świadczenia i korzystania z usług seksualnych w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii nazewnictwa stosowanego w opisie zjawiska prostytucji i innych form świadczenia usług seksualnych.

Pierwszy dzień konferencji zwieńczony został perfekcyjnie przygotowaną uroczystością jubileuszową prof. Mariana Filara, prowadzoną przez prof. UMK dr. hab. Tomasza Justyńskiego – dziekana WPiA UMK. Składała się ona z pięciu zasadniczych części. Pierwsza obejmowała laudacje wygłoszone kolejno przez dr. hab. Andrzeja Adamskiego, prof. UMK, prof. Andrzeja Sokalę (prorektora UMK) oraz dr Alicję Ornowską – przedstawicielkę podopiecznych Jubilata. Ze szczególnym zainteresowaniem spotkała się laudacja wygłoszona przez prof. Andrzeja Adamskiego, wieloletniego współpracownika prof. Mariana Filara, a także Jego następcę na stanowisku kierownika Katedry Prawa Karnego i Polityki Kryminalnej WPiA UMK w Toruniu. Przedstawił on dorobek naukowy oraz zasługi Profesora na różnych płaszczyznach Jego działalności, a także historię kształtowania pozycji naukowej i społecznej, jaką od wielu lat się cieszy. W drugiej części uroczystości głos zabrali patroni honorowi uroczystości. W trakcie krótkich wystąpień podkreślali oni rolę, jaką Profesor odegrał i nadal odgrywa w życiu i rozwoju toruńskiego Wydziału Prawa i Administracji, całego uniwersytetu, miasta i regionu. Z wyrazem najwyższego szacunku dziękowali Jubilatowi za okazywane wsparcie, inicjatywy, wspaniałą atmosferę współpracy i otwartość na współdziałanie. W uznaniu zasług prof. Marian Filar otrzymał medal nadany przez wiceministra sprawiedliwości Stanisława Chmielewskiego. Wyrazem uhonorowania ze strony władz miasta Torunia był natomiast przyznany przez Prezydenta Miasta Torunia i wręczony osobiście przez Michała Zale-

skiego medal Thorunium. W trzeciej części uroczystości Profesorowi została wręczona Księga Jubileuszowa przygotowana przez jego współpracowników z Katedry Prawa Karnego i Polityki Kryminalnej. To dwutomowe dzieło mieści prace 70 autorów reprezentujących szeroko rozumiane nauki penalne. Następnie głos zabrał sam Jubilat, który z właściwym sobie dowcipem odniósł się do wygłoszonych laudacji i przemówień zaproszonych gości oraz podziękował za przygotowanie uroczystości oraz wszystkie miłe słowa skierowane pod Jego adresem i życzliwość, z którą bardzo często spotykał się na swojej drodze życiowej i naukowej. Zapewnił także, co spotkało się z entuzjastycznym przyjęciem przez wszystkich zgromadzonych, że w Jego życiu tak naprawdę nic się nie zmieni i zawsze znajdzie czas na pracę i dyskusje naukową. Uroczystość zakończyły gratulacje i podziękowania indywidualne, składane w nieco mniej oficjalnej formie, zwieńczone recitalem jazzowym Bogdana Hołowni. Pierwszy dzień konferencji i jednocześnie uroczystości jubileuszowe zakończyła uroczysta kolacja wydana na cześć Jubilata.

W drugim dniu konferencji odbyły się dwie sesje naukowe. W pierwszej, poświęconej zagadnieniom kryminologii i polityki kryminalnej, przedstawiono bardzo interesujące wystąpienia ukazujące przejawy instrumentalnego traktowania prawa karnego i jego wykorzystywania jako narzędzia gry politycznej. Ostatnia, czwarta sesja konferencji dotyczyła polityczno-kulturowego kontekstu prawa karnego. Nawiązano do zjawiska populizmu penalnego, rozszerzenia kryminalizacji życia społecznego i państwowego, a także problematyki stosunkowo nowej w rozważaniach prawnokarnych, jaką jest tzw. obrona przez kulturę. Po krótkim podsumowaniu dwudniowa konferencja została oficjalnie zamknięta.

Kuluarowe rozmowy dają w pełni uzasadnioną podstawę do stwierdzenia, że konferencję *Nauki penalne wobec szybkich zmian socjokulturowych* należy zaliczyć do udanych zarówno pod względem organizacyjnym, jak i merytorycznym. Wysoki poziom naukowy prezentowanych wystąpień oraz dyskusji połączony został z niezwykle ciepłą atmosferą stworzoną przez organizatorów, której kulminacyjnym momentem była uroczystość jubileuszowa prof. Mariana Filara.

Justyna Karaźniewicz